

ZG-I – 05/22

**Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
Pracowników Pożarnictwa**

ZARZĄD GŁÓWNY

00-463 Warszawa ul. Podchorążych 38 NIP-5262729845 REGON-015322077

Konin, 31 stycznia 2022 roku

***Pan
nadbryg. Andrzej BARTKOWIAK
Komendant Główny
Państwowej Straży Pożarnej***

W A R S Z A W A

Szanowny Panie Komendancie,

Jako formacja po raz kolejny stajemy przed wyzwaniem jakim jest podejmowanie działań w warunkach zaostrzonych wymogów sanitarnych zawartych w przepisach prawa, w okresie pandemii wirusa SARS-CoV-2. Napływające z terenu kraju informacje o wprowadzaniu przez Komendantów w okresie zwiększonego ryzyka, systemu służby 24/24 na 7 dni (lub pochodnych systemów 4 zmianowych), generuje zgłaszanie szeregu wątpliwości i obaw w tym zakresie np. niewłaściwie rozliczony normatyw na kartach ewidencji czasu służby funkcjonariuszy przy wprowadzonym w roku 2020 i 2021 systemie 24/24.

W naszym przekonaniu oraz z informacji jakie posiadamy system służby 24/24 7 na 7 dni w poprzednich okresach był rozliczany na harmonogramie 3 zmianowym z wieloma uchybieniami. Udzielanie bowiem urlopu bądź wolnej służby bezpośrednio po służbie w takim systemie jest niezgodne z art. 35 ust. 5 Ustawy o Państwowej Straży Pożarnej. Zdarzały się również przypadki gdzie udzielano urlopów (niezgodnie z obowiązującym prawem tj, bez wniosku strażaka, nawet jeśli udzielano urlopu bieżącego) lub wolnych służb w tzw. wolnym tygodniu co skutkowało realnym wzrostem nominału służby strażaka.

Zgodnie z art. 35 ust.11 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991r. o PSP (Dz.U. z 2020r., poz.1123, ze zm.) oraz § 12 ust.1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie pełnienia służby przez strażaków PSP (Dz.U. z 2005 r., Nr 266, poz. 2247, ze zm.), kierownik jednostki organizacyjnej ustala harmonogram służby w jednostce, obejmujący przyjęty okres rozliczeniowy, w którym, w sposób równomierny, określa się dni i godziny służby poszczególnych strażaków, zgodnie z normą czasu służby określoną w art. 35 ust. 1 ustawy o PSP oraz dni i godziny wolne od służby. Liczba kolejnych godzin wolnych od służby określonych w harmonogramie nie może być większa niż 120. Ustalony harmonogram podaje się do

wiadomości strażaków, nie później niż 7 dni przed rozpoczęciem danego okresu rozliczeniowego.

Przyjęcie do rozliczenia czterozmianowego harmonogramu służby polegającego na pełnieniu służby przez 7 dni w systemie 24 h służby, 24 h odpoczynku, następnie 7 dni wolnego skutkuje w okresie rozliczeniowym przekroczeniem zarówno normatywu 40 godzin tygodniowo czasu służby jak i 120 godzin wolnych od służby. Jednocześnie warto zauważyć, że system taki generuje nie tylko nadgodziny. W sytuacji gdzie dane dwie zmiany zaczną służbę dopiero w drugim tygodniu (miesiąca), uzyskuje się w danym miesiącu 6 służb, czyli 144 godzin, skutkując tym samym niedopracowaniem godzin i brakiem nominału, jednakże w żaden sposób nie wpływa to na wysokość uposażenia strażaków, co sugerowali niektórzy z komendantów w kraju.

Ponadto w naszym przekonaniu jak i większości strażaków powyższy system jest system mniej elastyczny w przypadku wystąpienia zakażenia na danej zmianie, bowiem takie zakażenie i tak spowoduje, że pozostała część funkcjonariuszy będzie zmuszona do zmian, żeby zastąpić osoby na izolacji czy kwarantannie, co miało już miejsce w poprzednich falach pandemii na terenie kraju.

Planowane wprowadzanie w/w systemów może kolidować także z rozwiązaniami dopuszczonymi przepisami prawa. System taki zaburza tygodniowy wypoczynek funkcjonariuszy. Dodatkowo jest to rozwiązanie zawierające świadome zaplanowanie przez pracodawcę nadgodzin, tym bardziej godzące w aktualnie obowiązujące rozwiązania i porządek prawny. Podkreślenia wymaga fakt iż nie znane są nam żadne analizy wskazujące na wyższy poziom bezpieczeństwa funkcjonariuszy w systemie 24/24 niż w obecnym systemem 24/48. Analiza ryzyka, która została przekazana przy pierwszym wprowadzeniu systemu przez Komendantów w praktyce stanowi jedynie „własne opracowanie i ocenę sytuacji”. Natomiast pewne jest, że służba/praca bez odpowiedniego wypoczynku, w ogromnych nadgodzinach, jest obciążająca oraz zagraża życiu i zdrowiu funkcjonariuszy pracujących w takim obciążeniu.

Wobec zmiany systemu służby, harmonogram powinien odpowiadać realiom bezpiecznej służby/pracy funkcjonariuszy. Z otrzymanej opinii prawnej oraz zgodnie z § 12 Rozporządzenia w sprawie pełnienia służby przez strażaków Państwowej Straży Pożarnej „kierownik jednostki organizacyjnej ustala harmonogram półroczny pracy. Następnie, w celu jego realizacji (ust. 2) kierownik jednostki ustala harmonogram miesięczny. Ze względu na powyższe, zasadne wydaje się twierdzenie, jako że wiążący pozostaje harmonogram miesięczny i powinien być stosowany z pierwszeństwem w sytuacji konfliktu z harmonogramem półrocznym”. Dotychczas nie doprecyzowano zasad prowadzenia ewidencji czasu służby, a programy używane w PSP dotyczą systemu 3 zmianowego. Mając powyższe na uwadze przekazujemy (wielokrotnie sygnalizowany) wniosek o dostosowanie ich funkcjonalności do realiów wymuszonych aktualną sytuacją epidemiczną i zagrożeniem wirusem SARS-CoV-2, uwzględniający zobowiązanie pracodawcy do prawidłowego rozliczenia czasu służby.

Duże kontrowersje wzbudza także wprowadzanie i ustalanie harmonogramu służby w jednostce przez przełożonych nie mających takich uprawnień, poprzez wydawanie zaleceń lub wręcz poleceń o jego zmianie powołując się na decyzje Komendy Głównej.

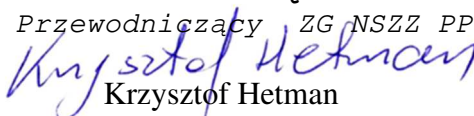
Rozumiejąc wyzwania aktualnej sytuacji epidemicznej, wraz z koniecznością zachowania gotowości operacyjnej jednostek, w tym ograniczenia do niezbędnego minimum kontaktów pomiędzy strażakami na poszczególnych zmianach służbowych, wnosimy o:

- przeanalizowanie zgodności z przepisami prawa wprowadzania systemu 24/24 przez właściwych Komendantów,
- wskazanie rozwiązań i podstaw prawnych sposobu ewidencjonowania i rozliczania sytuacji, w której strażak w wyniku wprowadzenia systemu 24/24 nie wypracuje normatywu półrocznego,
- dokonanie analizy systemów służby/pracy w przypadku zagrożenia jakim jest pandemia COVID-19, w oparciu o przeprowadzoną analizę ryzyka w stosunku do obecnego systemu służby,
- wzięcie pod uwagę możliwości wykonywania bezpłatnych testów, a tym samym możliwość testowania strażaków przed zmianą służbową, do momentu wypracowania ewentualnych zmian w systemie pracy funkcjonariuszy,
- prowadzenie szeroko pojętego dialogu społecznego (konsultacje ze Związkami Zawodowymi/informowanie i rozmowa z załogą) w przypadku chęci zmiany systemu służby, zgodnie z obecnie obowiązującymi rozwiązaniami prawnymi oraz porozumieniami w tym zakresie.

W ocenie strażaków pełniących służbę w tym okresie, niedopuszczalne jest, aby za czas wzmożonych działań i obciążeń służbowych, spowodowanych zaostrzającą się sytuacją pandemiczną, otrzymywali odbiór nadgodzin lub urlop bezpośrednio po służbie, bądź mieli odbierane wolne za nadgodziny w czasie zaplanowanego wolnego 7 dniowego okresu wolnego od pracy/służby, jak również aby w tym trudnym dla wszystkich okresie byli dodatkowo obciążani, poprzez nieprawidłowe rozliczenia czasu służby.

Za Zarząd

Przewodniczący ZG NSZZ PP

Krzysztof Hetman